

ዚጐደለ ሓቅታት ኣብ ከትዕ ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን

1. መሰረታዊ ጠንቂ ናይቲ ዶባዊ ግጭት
2. እቲ ሓቂ ብዛዕባ'ቲ ኣብ 'ባድመን ከባቢኣን' ዚካየድ 'ተቓውሞታት'
3. ምእንቲ ሕቡእ ኣጀንዳ ሕንፍሽፍሽን ዕውንውንን ምዝራእ
4. መዋጥር ስቕታ ኢሳያስ
5. ጉዕዞ ንቕድሚት ናብ ርጉእ ሰላም

1. መሰረታዊ ጠንቂ ናይቲ ዶባዊ ግጭት

ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን በቶም ነቲ ማእከላይ፡ ምዕራባውን ምብራቓውን ክፋላት ናይቲ ዶብ ብንጹር ባህርያውን ጀኦሜትሪያውን መወከሲታት ዚውሰኑ ሰለስተ መግዛእታዊ ውዕላት (1900፡ 1902ን 1908ን) ዚተደረተ ኢዩ። ብመሰረት እዞም ውዕላት ዚኣቶም ሓንሳእ ምስ ተደረተ፡ እቲ ዶብ ኣብ እዋን መግዛእቲ ኢጣልያ (1890-1941)፡ ወተሃደራዊ ምምሕዳር ብሪባንያ (1941-1952)፡ ፊደረሽን ምስ ኢትዮጵያ (1952-1962)ን ጐብጣ ኢትዮጵያን (1962-1991) ርጉእ ከዕይኑ ጸኒሑ። ንሓደ ምሉእ ዘመን ድማ ብሕግን ብግብርን ኣህጉራዊ ቦትኡ ዓቂቡ ጸኒሑ። ኣብ 1997 ጥራይ ኢዩ ንመጀመርያ ግዜ ዘባዊ ምምሕዳር ትግራይ ንበይኑ፡ ብሓገዝ ወኪል ተከሂዖ ምትሕግጋዝ ጀርመን [German Technical Cooperation Agency (GTZ ሕጂ GIZ)፡ ነቲ ታሪኻዊ መግዛእታዊ ውዕል ዶብ፡ ልኡላውነቱ ቅድሚኡ ኣብ መንጎ መንግስቲታት ኢትዮጵያን ኤርትራን ኣከራኺሩ ዘይፈልጥ ሰፋሕቲ ቦታታት ኤርትራ ናብ ትግራይ ዚሓወስ ካርታ ምምሕዳራዊ ዘባ (ክልል) ትግራይ (Weyin, ወይን 1997) ኣሕቲሙ ዘውጽእ ([ንዝያዳ ሓበሬታ ኣብዚ ጠውቑ](#))። ብተወሳኺ፡ እዚ ሓድሽ ካርታ ናይታ ዚተስፋሕፍሐት ትግራይ እንተላይ ካብተን ጐረባብቲ ዘባታት ኢትዮጵያ፡ ማለት በገምድርን ወሎን፡ ሰፋሕቲ ቦታታት ሓዊሱ ዚወጽ፡ ኣብዚ ቐረባ እዋን ኣብ ወልቃይትን ራያን ተቓውሞታት ኣለዓሊሉ ዘሎ ጉዳይ ኢዩ።

እቲ ካርታ፡ ኣብቲ ብበዓል-መዚ ስራሕ ካርታ ኢትዮጵያ (Ethiopian Mapping Authority) ተሓቲሙን ነቲ ሓድሽ ባጤራ ኢትዮጵያ ኣጋይጹን ዚወጽ ሓድሽ ካርታ ናይ ኢትዮጵያ ተቐዲሑ ተዘርጊሑ። እቲ ካርታ'ቲ፡ ነቲ ንሓደ ምሉእ ዘመን ከይተተንከፈ ዚጸንሐ ኣህጉራዊ ዶብ ኤርትራ ምስ ኢትዮጵያ ንመጀመርያ ግዜ ቀይሩዎ (Splinter, 1998, 245-272)። ደድሕሪ ምዝርግሑ፡ እቲ ካርታ ክሳብ ሽዑ ኣብ መንጎ ክልቲኡ መንግስቲታት ኣከራኺሩ ንዘይፈልጥ ከባቢታት ልኡላዊ መሬት ኤርትራ ንምግሃስ፡ ኤርትራዊ ምምሕዳራዊ መዋቕር ንምፍራስ፡ ኤርትራውያን ዜጋታት ነቐልካ ንምስጋግን ኣብቲ ሓድሽ ዚተታሕዝ ከባቢታት መሬት ኤርትራ ትግራዊዎ ምምሕዳራዊ ስልጣን ንምምስራትን ከም ውጥን ኣገልጊሉ።

እዚ ድማ ኣብቲ ዚተተንከፈ ዶባዊ ዘባታት ናብ ምዝንባል ህዝቢ ኣምራሑ፡ ርግኣት ወሰናስን ናይቲ ዶብ ዘሪጉ። ነቲ ዚሰዓበ ውጥረት ብክልተኣዊ ምይይጥ ወይ ልዝብ ንምህዳእን ነቲ ጉዳይ ንምፍታሕን ዘይምኽኣል፡ ኣብ መወዳእትኡ ተጽብኦታት ናብ ምብራዕ ደፊሑ፡ ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ናብ ዲቕ ዚበል ኩናት ኣምራሑ። እቲ ብፈተውቲ ሳልሳይ ኣካላት (ሕቡራት መንግስቲታት ኣመሪካ፡ ሕመኡ-ርዋንዳ፡ጂቡቲ፡ ውድብ ሓድነት ኣፍሪቃ) ዚተኸየደ ጻዕርታት ኣህጉራዊ ሽምግልና ነቲ እናነሃረ ዚኸይድ ዚነበረ ማዕበል ተጽብኦታት ኪገትኦ ስለዘይከኣለ፡ እተን ክልተ ጐረባብቲ ሃገራት ዘየድሊ፡ ኪእለ ዚክኣል ዚነበረ፡ ኣዝዩ ኣዕናዊ ኩናት (1998-2000) ኣካይደን።

2. እቲ ሓቂ ብዛዕባ'ቲ ኣብ 'ባድመን ከባቢኣን' ዚካየድ 'ተቓውሞታት'

እቶም ናይ 'ተቓውሞ' ሰላማዊ ሰልፍታት ኣብ 'ባድመን ከባቢኣን' ሓቀኛ ክወንኑት ዘይገልጹ፡ ምናልባት'ውን፡ ብተጣበቑቲ ዓባይ ትግራይ ዚተደፋፍኡ ኢዮም። እቲ 'ባድመን ከባቢኣን' ዚብል ስያመ ነቲ እጅታ ዘንበረትሉ ቦታታት ኤርትራ ንምምልካት ፈለማ ብኢትዮጵያ ዚተዘውተረ ሓረግ ኢዩ። እቲ ናይ ሽዑ ቀዳማይ ሚኒስተር መለስ ዜናዊ "ዚኹን ወጸእተኛ፡ ኤርትራዊ ይኹን ጃፓናዊ፡ ወዘተ፡ ኣብ ኢትዮጵያ ዚነበር ብሰናይ ድሌት ናይ መንግስቲ ኢትዮጵያ ኢዩ። መንግስቲ ኢትዮጵያ 'ሕብሪ ዓይንኻ ስለዘይፈተናዮ፡ ኪድ' እንተኣሉዎ ኪኸይድ ኣለዎ" (ፈነወ ተለቪዥን ኢትዮጵያ፡ 9 ሐምሌ 1998) ዚብል መመኽንይታ ዚሃበሉ ጃምላዊ ጥርዝያታት ኤርትራውያን ካብ ኢትዮጵያ ዚዝከር ኢዩ። ኣብ እዋንቲ ኩናት፡ እቲ ብህዝባዊ ወያነ ሓርነት ትግራይ ዚተዓብለለ መንግስቲ ኢትዮጵያ ጃምላዊ ጥርዝያ ናይ ልዕሊ 75,000 ኤርትራውያን ፈጸሙ። እቶም ኣብ 'ባድመን ከባቢኣን' ኢትዮጵያዊ ዜግነት ኪሕዙ ወይ ዓድታቶም ለቑቑም ኪኸዱ ዚተገደዱ ኤርትራውያን ድማ ገለ ካብዞም ልዕሊ 75,000 ዚተሰጉጉን ንብረቶም ዚተራሰቡን ጥፋዛት ኤርትራውያን ኢዮም።

ብድሕሪ'ቲ ኣብ 13 ሚያዝያ 2002 ዚተኣወጀ ውሳኔ ምድራት ዶብ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ([EEBC's delimitation decision of 13 April 2002](#)): ምምሕዳር ዞባዊ መንግስቲ ትግራይ፡ ካብ ሓምሌ 2002 ኣትሒዙ፡ ሰባት ካብ ዚተፈላለዩ ቦታታት ትግራይ ኣምጺኡ ኣብቲ ካብ ሽዑ ዚተገብጠ ኤርትራዊ መሬት 'ባድመን ከባቢኣን' ከስፍሮም ጀሚሩ። ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ሽዑ እቲ ዘይሕጋዊ ሰፈራታት ንኪፈርስን ደው ኪብልን ነዚ ዚስዕብ ትእዛዝ ኣመሓላሊፉ (*EEBC: Order of the Commission*)፡-

ለ. ድሕሪ 13 ሚያዝያ 2002፡ ዚኹን ብሓልዮት መንግስቲ ኢትዮጵያ ዚተፈጸመ ዳግመ-ሰፈራ ዜጋታት ኢትዮጵያ ኣብ ደምበ መንጉል ኪግበር ኣይነበርን፤

ሐ. ኢትዮጵያ፡-

(i) ነቶም ብመሰረት ፕሮግራም ዳግመ-ሰፈራ ኢትዮጵያ ካብ 13 ሚያዝያ 2002 ኣትሒዙ ካብ ኢትዮጵያ መጺኦም ኣብ ደምበ መንጉል ዚሰፈሩ ሰባት ብቐጽቦት ናብ መሬት ኢትዮጵያ ምምላስ ኪትፍጽም ኣለዎ፤ [...]

መ. ነፍሲ ወከፍ ወገን ሰግር ናይቲ ቦቲ ውሳኔ ናይ 13 ሚያዝያ 2002 ዚተመልከተ ናይ ምድራት መስመር ዚኹን ዳግመ-ሰፈራ ህዝቢ ንክይግበር ምርግጋጽ ኣለዎ። (ብመሰረት ዓንቀጽ 20ን ዓንቀጽ 27(1)ን ሕጋዊት ቅጥላናይቲ ኮሚሽን ዚተዋህበ ትእዛዝ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን)። (*EEBC Delimitation of the Border (Eritrea-Ethiopia): Order of the Commission (made pursuant to Article 20 and Article 27(1) of the Commission's Rules of Procedure*)

ይኹንምበር፡ እቲ ብህወሓት ዚተግበለለ መንግስቲ ኢትዮጵያ ነቲ ነቶም ዳግመ-ሰፈራታት ንምፍራስን ነቶም ዳግም ዚሰፈሩ ዜጋታቲ ናብ ዓዶም ንምምላስን ዚተዋህበ ትእዛዝ ኮሚሽን ዶብ ጥሒሱ፡ ፕሮግራሙ ቀጺሉ።

ክንዲ ዚኹን፡ ጸጥታዊ ባይቶ ሕቡራት ሃገራት ነዚ ዚስዕብ ውሳኔ ኣሕሊፉ፡-

7. እቶም ወገናት፡ብመሰረት ዓንቀጽ 4.16 ናይቲ ኣጠቓላሊ ስምምዕ ሰላም [ስምምዕ ሰላም እልጅርስ] ምምልካት ዶብ ኣብ ባይታን (ምትካል ዓምድታት ወይ ሸኻላት ዶብ) ምትሕልላፍ መሬታዊ ቅጽጽርን ተፈጺሙ ከሳብ ዘብቐዕ፡ በይናዊ ናይ ሰራዊት ኩነ ናይ ህዝቢ ምንቅስቃሳት፡ እንተላይ ምምስራት ናይ ዚኹን ሓድሽ ሰፈራታት ኣብ ጥቓ እቲ ዶብ ኣብ ዚርከብ ቦታታት ካብ ምግባር ኪቐጥቡ፤ - [UNSC Resolution 1430 \(2002\)](#)

ኢትዮጵያ ንትእዛዝ ኮሚሽን ዶብ ጸግም እዝኒ ምሃብ ምስ ቀጸለት፡ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን “እቲ ምድራት ናይ 13 ሚያዝያ 2002 ንብምልኡ እቲ ዶብ ናይ ክልቲኣን ሃገራት ብዚምልከት ደምዳምን ቀያድን ኢዩ” ብምባል ዳግም ኣረጋጊጹ። ብተወሳኺ፡ ከምዚ ዚስዕብ ሓጊጉ፡-

“ኢትዮጵያ፡ ነቶም ብድሕሪ'ቲ ውሳኔ ምድራት ዶብ ዚተበየኩ ዕለት ኣብ መሬት ኤርትራ ዚሰፈሩ ኢትዮጵያዊ መበቐል ዘለዎም ሰባት ካብ መሬት ኤርትራ ምልጋስ ብምእባይ፡ ግዴታታ ኣየኸበረትን።” ([EEBC: Determinations, 7 November 2002](#))

እምበኣርክስ፡ እዚ ዚተወሃሃደ ዚመስል ‘ተቓውሞታት’ ኣብ ‘ባድመን ከባቢኣን’ ብመንጽር’ቲ ብድሕሪ'ቲ ውሳኔ ምድራት ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዚተመስረተ ዘይሕጋዊ ዳግመ-ሰፈራታት ኪርክ ኣዝዩ ኣገዳሲ ኢዩ። ንምታይሲ፡ እቶም ዚበዝሑ ህሉዋት ተቐማጦ ብድሕሪ'ቲ እቶም ቀዳሞት ወይ ደቀባት ኤርትራውያን ተቐማጦ ናብ ኢትዮጵያዊ ዜግነት ኪቐይሩ ምስ ተገደዱ ወይ ካብ መበቐላዊ ዓድታቶም ተጠሪዞም ምስ ለቐቐ ናብቲ ቦታታት ከም ዚመጹ ተገደሮም ዚሰፈሩ ተጋሩ ስለዚኹን።

ብመሰረት'ቲ ነቲ ደምዳምን ቀያድን ውሳኔ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብምቕባል ብዘይ ቅድመ-ኩነት ንምትግባር ዚተወስደ ውሳኔ ፈጻሚ ሽማግሌ ህዝባዊ ሰውራዊ ደሞክራሲያዊ ግንባር ኢትዮጵያ (ህሰደግኢ)፤ ኣካላዊ ምምልካት ዶብ ንምትግባርን ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ሰላማዊ ዝምድናታት ንምምላስን፤ መንግስቲ ኢትዮጵያ ንሳብናት ናይቶም ፕሮግራማትን ዘይሕጋዊ ሰፈራታት ዞባዊ መንግስቲ ትግራይን ፍታሕ ከናዲ ይግባእ።

3. ምእንቲ ሕቡእ ኣጀንዳ ሕንፍሽፍሽን ዕውንውንን ምዝራእ

እቶም ብፍርዱናት ሰበሰልጣንን ሰበሰልጣን-ነበርን ህወሓት፡ ብማዕከናት ዜና ትግራይ፡ ብልፍለፋ ማሕበራዊ ማዕከናት (እንተላይ ብሓድሓዲ ግጥም መርበባት ሓበሬታ ኢንተርኔት ኤርትራውያን) ኪዝርግሑ ዚጸንሑ መግለጺታትን መልእክቲታትን ነቶም ካብ 1997 ኣትሒዙ ኣብ ጐደቦታት ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣብ ባይታ ኪኸሰቱ ዚጸንሑ ሓቕታት፡ ከከምቲ ዚምቐኦም፡ ኪጐስዩ፡ ኪጥምዘዙ ወይ ብጌጋ ከቐርቡ ጸኒሖም።

እዚ ድማ ብፍላጥ ኩነት ኢልካ ነቲ ንውሳኔ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብምትግባር ርጉእ ሰላም ንምምላስ ዚሕልን ተባቦ ተበግሶ ሓድሽ ቀዳማይ ሚኒስትር ኢትዮጵያ ንምዕንቃፍ ዚዓለመ ኢዩ። ሎሚ ብሕሳብ ልዑል ረብሓታት ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ኩነ ዘባዊ ሰላም፡ ጸጥታን ርግኣትን ኣስፋሕፋሒ ህርፋን ምስልሳል ኪግደፍ እዋኑ ኢዩ።

4. መዋጥር ስቕታ ኢሳያስ

ኢሳያስ ንኩነተ ኢሳያስ፡ ኢሳያስ ነቲ ኣብ 1997 ዚጸደቐ ቅዋም ንዘይምትግባር ኩነት ሃገራዊ ምርጫታት ንዘይምክያድ ከም መመሳመሲ ኪጥቀሙልዎ ዘኣከሩ ኢዩ። እንተሓሳይ ነቲ ኣብቲ ናይ 1995 ኣዋጅ ([ንዝያዳ ሓበሬታ ኣብዚ ጠውቑ](#)) ብንጽር ዚተወሰነ ደረት ግዜ ናይ 18 ኣዋርሕ ብምጥሓስ፡ ንጡፍ ሃገራዊ ኣገልግሎት ደረትኣልቦ ንምግባር ከም መመኽነይታ ኪጥቀሙልዎ ዘኣከሩ። ብጉልባብ ሃገራዊ ድሕነት፡ ስርዓት ኢሳያስ ንኩነተ ኢሳያስ፡ ኢሳያስ መንግስታዊ ስልጣን ንምብሓት ኩነት ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ኣረማያዊ መድቁስትን ሓሳረ-መከራን ንምውራድ ኪጥቀሙልዎ ዘኣከሩ እዮ። ስለዚ ድማ፡እቲ ሓድሽ ቀዳማይ ሚኒስትር ኢትዮጵያ ብዛዕባ ቅባለን ዘይኩነታዊ ትግባረን ውሳኔ ምድራት ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዘቕረበ መግለጺ ሃንደበት ኩይኩዎ ኪኸውን ይኽእል ኢዩ።

ምእላይ ኩነተ ኢሳያስ፡ ኢሳያስ ንጉልባብ ሃገራዊ ድሕነት ብምቕንጣጥ ንኢሳያስ ኩሉ ወዮ ኩይኩ ኣብ መዋጥር የእትዎ - በዚ ኢሉ ወይ ብቲ፡ መጀምርያ ናይ መወዳእታ ምዝርዛር ምልኩ ኪኸውን ይኽእል። ዛጊት ብኣወንታ ኪምልስ ዘይምኽኣሉ ወይ ዘይምድላዩ ድማ ነጸብራቕ ናይ ሻቕሎቱ ኢዩ ኪኸውን ይኽእል።

ኣብ ዚተፈላለዩ፡ ምስ ኢትዮጵያውያን ሰበስልጣን ፊት-ንፊት ዝተራኸቡሉ ኣህጉራዊ ወይ ዘባዊ ኣጋጣሚታት፡ ኢትዮጵያ ንስምምዕ ኣልጀርሳ ብምትግባር ሰራዊታ ካብ ልኡላዊ መሬት ኤርትራ እንተ እትስሕብ፡ ነቲ ምንጻፍ ካብ ትሕቲ እግሪ ኢሳያስ ምስሓብት እናበልኩ ክገልጽ ዘኣከሩ። ንኣመዓባብላ ናይቶም ሕጂ ኣብ መድረኽ ዚቀላቐሉ ዘለዉ ታሪኻዊ ዳይናሚክስ ኣብ ግምት ምስ እንእቱ፡ እቲ ስርዓት ብናይ ዝሓለፈ ርዕሰ ምናወራ ኣብ ሓደ ከርናዕ ዚተቐርቀረ፡ ኢሳያስ ድማ፡ እንተገበረ ወዮ እንተዘይገበረ ወዮ ኩይኩዎ፡ ኣብ መዋጥር ዚኣተወ ይመስል።

ኣሸበሽብ፡ ይግበር ኣይግበር፡ ድጋመት ውድቀቱ ከይከውን ስግኣት ከይሓደሮ ኣይተርፍን። መዋጥር ኣጋጢሙዎ ኣሎ፡ ምጽኣት መፈለምታ ናይ መወዳእታ ስርዓቱ ኪኸውን ስለዚኽእል። ምስ ደረት ትርኢት ምጽንቃቕ ኩነተ ኢሳያስ፡ ኢሳያስ፡ እቲ ስርዓት ከምቲ ቀደሙ ኪገዝእ ወይ ኪኸድድ ኪምዝምዞ ዚኽእል ምስምስ የለን። ኤርትራ ነቲ ብኣማእት ኣሸሓት ዚቐጽር ኣብ ድፋዓት ተዋፊሩ ዘሎ ሰራዊት ኣብ ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ኮፍ ኣቢሉ ዘጸንሕ ዚኹነ መመኽነይታ ኣይከህሉን ኢዩ። እቲ ኢሳያስ ዘዕነዎ ቍጠባ ኤርትራ ኣመና ድኹምን ሰንኮፍን ስለዚኹነ፡ ምጥያስ ሰራዊት ከጣጥሕ ይኹን ናብቲ ዚድለ በርጌሳዊ ህይወት ከሰጋግር ዘኽእል ዓቕሚ የብሉን።

ብኻልእ ወገን፡ እቲ ነቲ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዚበየኖ ደምዳምን ቀያድን ውሳኔታት ምድራትን ምምልካትን ዶብ ዚምልከት፡ ብተደጋጋሚ ኪገለበጥን ብቐጻሊ ኪቀያየርን ዚጸንሐ ታሪኽ መርገጺታት ኢትዮጵያ ዚፈጠር ኣዝዩ ዓቢ ዘይምትእምማን ኣብ ግምት ብምእታው፡ ንኤርትራውያን ምርኣይ ምእማን ኪኸውን ኢዩ። ስለዚ፡ ኤርትራውያን ኢትዮጵያ ውሳኔ ኢትትግብር፡ነቲ መግለጺኣ ብጭቡጥ ግብሪ ከተሰኒ ኣብ ትጽቢት ኣለዉ።

ብዚተረፈ፡ ህዝቢ ኤርትራ፡ ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ ኩነ መብዛሕትኦም ላዕለዎት ሰበስልጣን ኤርትራ፡ ብቲ ተኸሲቱ ዘሎ ተስፋ ናይ ርጉእ ሰላም ዚህብ ይኹን ናብቲ ንነዊሕ እዋን ተሓሪሙዎ ዚጸንሐ ዚሓሸ ህይወት ናይ ሓርነት፡ ደምክራስን ራህዋን ዘምርሕ ኣንፈት ምርካቡ ሕገሰ ምጂኑ ጥርጥር የልቦን።

5. ጉዕዞ ንቕድሚት ናብ ርጉእ ሰላም

ሓቀኛ ፖለቲካዊ ድሌት ምስ ዚህሉ፡ እቲ ጉዕዞ ንቕድሚት ቀሊልን ቀጥታውን ኢዩ። ምሉእ ቅበላን ዘይኩነታዊ ትግባረን ማለት፡ ብመሰረትቲ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብመንገዲ ጀኦመትሪካዊ መወከሲታት ዚገበሮ ምድራት (virtual demarcation or demarcation by coordinates)፡ ቀጥታዊ ምንስሓብ ሓይልታት ኢትዮጵያ ካብ ልኡላዊ መሬት ኤርትራ፡ ምፍራስ ናይቲ ካብ ሓምለ 2002 ኣትሒዙ ኣብ ልኡላዊ መሬት ኤርትራ ዚተመስረተ ናይ ትግራይ ዳግመ-ሰፈራታት፡ ንምምላስ ናይቶም ዚተጠረዙ ኤርትራውያን ናብተን ኣብ 'ባድመን ከባቢኣን' ዚርከባ መበቁላዊ ዓድታቶም፡ ማለት ኢዩ። እዚ ስጉምቲዚ ነቶም ብጠንቂቲ ደባዊ ግጭት ዚተላዕሉ ዘይተፈትሉ ጉዳያት መዕለቢ ንምግባርን ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ንቡር ዝምድናታት ንምምላስን ዘኽእል ክልተኣዊ ልዝብ ንምክያድ መንገዲ ዚጸርግ ይኸውን።

